

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Utveckla en grönytefaktor för västra Sicklaön

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge park- och naturenheten i uppdrag att tillsammans med plan-, miljö - samt mark och exploateringsenheten ta fram en grönytefaktor för västra Sicklaön enligt bifogad projektplan. Beslut om projektstart villkoras av att finansiering för projektet kan erhållas.

Sammanfattning

Grönytefaktorn hjälper till att stärka ekosystemen, utjämna negativa effekter av klimatförändringar och samtidigt forma attraktiva gårdar och utemiljöer. Genom ett flexibelt poäng- och åtgärdssystem kan byggherrarna själva välja vilka åtgärder de vill vidta, så länge de uppnår en viss poäng.

Markägandet, de naturliga förutsättningarna och givetvis vad man vill uppnå är faktorer som påverkar hur en grönytemodell kan utvecklas. Därför är det inte möjligt att direkt applicera befintliga modeller i Nacka.

I genomförandet sammanställs kunskapsunderlag för västra Sicklaön för att möjliggöra värdering av grönstrukturen. Detta ger möjlighet för kommunen att slå fast ett övergripande mål för grönstrukturen på hela västra Sicklaön. Målet ligger sedan till grund för nästa steg i genomförandet där olika grönska poängsätts. Förutom ett dokument med beräkningsmodeller som beskrivs på ett pedagogiskt sätt och är anpassad till lokala förutsättningar avseende ekosystemfunktioner, sociala behov, markägförhållanden och kommunal organisation ges en tydlig processbeskrivning för när och på vilket sätt grönytefaktor ska användas i planeringsprocessen.

Grönytefaktorn implementeras under arbetets gång i kommunens stadsbyggnadsprocess för att sedan kunna genomföras på alla framtida stadsbyggnadsprojekt inom västra Sicklaön.

Kostnaden för att ta fram en grönytefaktor för västra Sicklaön beräknas till 1 000 tkr.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den andra april 2014, § 102, att ge park- och naturenheten i uppdrag att ta fram en projektplan för hur en grönytefaktor kan utvecklas för Nacka.

Nacka kommun står inför en kraftig tillväxt och förtätning av västra Sicklaön. Här planeras för tunnelbana och en utbyggnad med 13 500 nya bostäder samt 10 000 arbetsplatser. Visionen för Nacka stad är nära och nyskapande där närheten till natur, hållbarhet och långsiktighet är viktiga dimensioner.

Grönytefaktorn hjälper till att stärka ekosystemen, utjämna negativa effekter av klimatförändringar och samtidigt forma attraktiva gårdar och utemiljöer.

Grönytefaktorns (GYF) principiella uppbyggnad

Grönytefaktorn anger hur stor del av tomtens/kvarterets yta som är ”eko-effektiv” dvs. har utvecklats med goda kvaliteter för platsens ekosystem och lokalklimat samt har sociala värden kopplade till grönska och vatten.

$$GYF = \frac{\text{eko – effektiv yta}}{\text{hela kvarterets yta}}$$

Ekosystemtjänsterna förs in genom att använda ett flexibelt poäng- och åtgärdssystem där byggherrarna själva kan välja vilka åtgärder de vill vidta, så länge de uppnår en viss poäng.

Grönytefaktorn kopplar samman grönska och dagvatten för att uppnå:

- Ökad biologisk mångfald
- Klimatanpassad utemiljö
- Sociala och vackra utemiljöer
- Mångfunktionell utemiljö

Projektmål

Målet är att ta fram och implementera en grönytefaktor för västra Sicklaön. Grönytefaktorn ska vara pedagogiskt uppbyggd och lätt att använda. Den ska vara flexibel och medge valmöjligheter och samtidigt styra mot önskade ekosystemtjänster och stadsbyggnadsvärden.

Förväntat resultat

Projektet förväntas resultera i:

- en sammanställning av kunskapsunderlag och en värdering av västra Sicklaöns ekosystemtjänster och grönstruktur
- ett övergripande mål för grönstrukturen på hela västra Sicklaön
- en grönytefaktormodell som beskrivs på ett pedagogiskt sätt och är anpassad till lokala förutsättningar avseende ekosystemfunktioner, sociala behov, markägförhållanden och kommunal organisation.
- en tydlig processbeskrivning för när och på vilket sätt grönytefaktorn ska användas i planeringsprocessen.

- en väl implementerad grönytefaktor i kommunens stadsbyggnadsprocess som kan genomföras på alla framtida stadsbyggnadsprojekt inom västra Sicklaön.

Avgränsning

I projektets första fas utreds vad som skall inkluderas i grönytefaktorn för västra Sicklaön. Kvarters- och/eller offentlig mark, kommunägd och privat mark.

Tidplan

Grönytefaktorn för västar Sicklaön beräknas vara klart den 15 juni 2015

Projektresultatet överlämnas till miljö- och stadsbyggnadsnämnden i augusti 2015.

Organisation

Projektgruppen består av tjänstemän från park- och natur-, plan-, exploatering- och miljöenheten samt en konsult med bred erfarenhet av att utveckla grönyterfaktorer. Olika referensgrupper bildas från externa aktörer såsom byggherrar, forskning och kommuner med erfarenhet av grönytefaktorn. Berörda nämnder och enheter bildar interna referensgrupper. I styrgruppen ingår Dag Björklund teknisk direktör och Gunilla Glantz miljö- och stadsbyggnadsdirektör.

Framtagandet av grönytefaktorn samordnas med planarbetet på västra Sicklaön vilket i nuläget omfattar tre program och ett flertal detaljplaner, tunnelbaneprojektet samt strukturplanen för Nacka stad.

Ekonomiska konsekvenser

Grönytefaktorn är ett verktyg som ger kommunen förutsättningar att uppnå en hållbar stadsutveckling. En grönytefaktor skall premiera grönska som uppfyller flera funktioner. Att nyttja grönskans olika ekosystemtjänster har ett högt samhällsekonomiskt värde.

För lite grönska på västra Sicklaön kommer på grund av förändrat klimat ge ekonomiska konsekvenser i form av översvämningar, ökad ohälsa av fler värmeböljor och att stadsträden utsätts för ytterligare stress orsakat torka. Med mer grönska byggs ett stabilare ekosystem som kan stå emot sjukdomar, med träd som kan ge skugga och naturmark som kan rena och fördröja vattenavrinning samtidigt som områdets rekreativa värde ökar.

Projektkostnad:

Skede 1: Val av GYF-modell	300 tkr
Skede 2: Utveckling och anpassning till Nacka kommun	300 tkr
Skede 3: Granskning, förankring	250 tkr
Skede 4: Layout och slutredovisning av GYF-modellen	150 tkr
Projektets totala kostnad	1 000 tkr

Bilagor

b_protokoll

c_projektplan grönytefaktor för västra Sicklaön

Gunilla Glantz
miljö- och stadsbyggnadsdirektör

Liselott Eriksson
natur- och friluftstrateg